

**INFORMACJA
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU ŚREDZKIEGO W ROKU 2020**

Środa Wielkopolska, luty 2021 r.

Spis treści

Wstęp	3
I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	5
II. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia	16
III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i miejsc wykorzystywanych do kąpieli	18
IV. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	24
V. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	25
VI. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych .	30
VII. Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia	34
VIII. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	40
IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	46

WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna (PIS) powołana jest do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, a także zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Zadania określone w przepisach prawa, w szczególności w ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 195) w powiecie średzkim realizuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Środzie Wielkopolskiej (PPIS).

System zarządzania w Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Środzie Wielkopolskiej (PSSE), wdrożony zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17020:2012 „Ocena zgodności. Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję”, gwarantuje uzyskiwanie wiarygodnych i rzetelnych wyników kontroli. Skuteczna realizacja zaplanowanych celów jest możliwa dzięki wykwalifikowanej kadrze oraz współpracy z laboratoriami posiadającymi certyfikaty akredytacji.

Głównym celem działania jest promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez nowe narkotyki i prekursory narkotyków, zapobieganie powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych, poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia.

W 2020 r. większość działań PSSE związana była z zapobieganiem, zwalczaniem oraz minimalizowaniem skutków epidemii COVID-19. Równolegle realizowano inne, równie ważne zadania zaplanowane na ten rok.

Skontrolowano 316 obiektów, na 1 172 znajdujące się w rejestrze (2019 r. – 641). Wykonano 1 422 kontrole sanitarne (2019 r. – 1 492), w tym 816 kontroli dotyczących przestrzegania obowiązujących ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii COVID-19. Przeprowadzono 2 553 wywiady epidemiologiczne (2019 r. – 130) oraz 517 dochodzeń epidemiologicznych (2019 r. – 147). Do badań laboratoryjnych pobrano 301 próbek (2019 r. – 358) oraz wydano 883 decyzje administracyjne (2019 r. – 397).

W roku sprawozdawczym kontynuowano nadzór nad czynnym uodpornieniem populacji w ramach Programu Szczepień Ochronnych (PSO). Podejmowano również działania wobec osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych.

Z powodu pandemii część programów edukacyjnych, kampanii informacyjnych oraz akcji prozdrowotnych skierowanych do mieszkańców powiatu średzkiego zawieszono, bądź realizowano je wyłącznie on-line.

W ramach działań służących umacnianiu zdrowia społeczeństwa, kontynuowano współpracę z jednostkami administracji zespolonej i niezespolonej.

W przedkładanej informacji o stanie bezpieczeństwa powiatu średzkiego za 2020 r. ujęto ocenę sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych oraz wyniki nadzoru sanitarnego prowadzonego przez PSSE.

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

I.1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

Sytuacja epidemiologiczna w powiecie średzkim w zakresie większości chorób w 2020 r. przedstawia się następująco:

W związku ze zgłoszeniami zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne przeprowadzono 2 553 wywiady (2019 r. – 130) oraz 517 dochodzeń epidemiologicznych (2019 r. – 147).

Tab. 1. Zachorowania na wybrane choroby zakaźne w pow. średzkim w latach 2019-2020

Lp.	Jednostka chorobowa	Rok 2019		Rok 2020	
		Liczba zachorowań	Zapadalność	Liczba zachorowań	Zapadalność
1.	Zatrucia pokarmowe - ogółem - w tym zakażenia Salmonella	5	8,52	10	16,94
2.	Biegunka u dzieci do lat 2	125	8 608,81	33	2 312,54
3.	Krztusiec	2	3,41	2	3,39
4.	Tęžec	-	-	-	-
5.	Odra	-	-	-	-
6.	Różyczka	-	-	-	-
7.	Ospa wietrzna	506	862,54	100	169,40
8.	Świnka (nagminne zapalenie przyusznice)	7	11,93	4	6,78
9.	Gruźlica	4	6,82	5	8,47
10.	Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu - ogółem	2	3,41	2	3,39
11.	Inwazyjna choroba pneumokokowa	4	6,82	2	3,39
12.	Inwazyjna choroba meningokokowa	-	-	-	-
13.	Wirusowe zapalenie wątroby typu B	4	6,82	3	5,08
14.	Wirusowe zapalenie wątroby typu C	3	5,11	4	6,78
15.	Wirusowe zapalenie wątroby typu A	-	-	-	-
16.	Borelioza	13	22,16	16	27,10
17.	Grypa i podejrzenia grypy – ogółem - w tym u dzieci (0-14 lat)	35 031 15 710	59 714,65 151 714,15	17 209 6 982	29 151,49 65 737,69
18.	Grypa (potwierdzona laboratoryjnie) – ogółem - w tym u dzieci (0-14 lat)	8 5	13,64 48,29	1 1	9,42 9,42
19.	Pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę – profilaktyka wścieklizny	10	17,05	4	6,78

I.1.1. Zatrucia i zakażenia pokarmowe

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 4 pojedyncze zatrucia pokarmowe wywołane zakażeniem pałeczkami: *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Bardo*, *Salmonella spp.* (w 2 przypadkach) oraz 2 trzyosobowe ogniska rodzinne spowodowane przez bakterie *Salmonella Enteritidis*.

W porównaniu z rokiem poprzednim, w grupie dzieci w wieku do 2 lat odnotowano czterokrotny spadek liczby pojedynczych zachorowań na **biegunkę** - 33 (2019 r. - 125). Hospitalizowano 5 dzieci (2019 r. – 49). Badania diagnostyczne, przeprowadzone wyłącznie u 4 dzieci leczonych w szpitalu, wykazały zakażenie *Rotawirusem* (1 przypadek), *Adenowirusem* (1 przypadek). U pozostałych chorych nie ustalono patogenu.

W 2020 r., podobnie jak w roku poprzednim, w powiecie średzkim nie stwierdzono zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu A**.

I.1.2. Gruźlica

W 2020 r. zarejestrowano 5 przypadków prątkującej gruźlicy płuc (2019 r. – 4). Zachorowały 2 kobiety (54 i 58 lat) i 3 mężczyzn (32, 41 i 68 lat), w tym obywatel Nepalu.

W celu objęcia nadzorem lekarskim, 37 osób ze styczności z chorymi skierowano do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej (2019 r. – 11).

W roku sprawozdawczym odnotowano 1 zgon z powodu zachorowania na gruźlicę płuc (kobieta, 58 lat).

I.1.3. Wirusowe zapalenie wątroby typu B

W omawianym okresie odnotowano 3 zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu B o charakterze przewlekłym i nieokreślonym (2019 r. - 4). Zachorowały 2 kobiety (29 i 33 lata) i 1 mężczyzna (35 lat), obywatel Ukrainy. Kobiety były wcześniej zaszczepione przeciw wzv typu B. Brak danych o szczepieniu mężczyzny.

Wszystkie osoby znalazły się grupie szczególnie narażonej na zakażenie HBV z powodu przeprowadzonych wcześniej zabiegów medycznych w placówkach służby zdrowia (chirurgicznych i stomatologicznych).

Nadzorem epidemiologicznym objęto wszystkie osoby ze styczności z chorymi. Dwie z nich skierowano do lekarza rodzinnego w celu wykonania szczepień przeciw wzv typu B.

I.1.4. Wirusowe zapalenie wątroby typu C

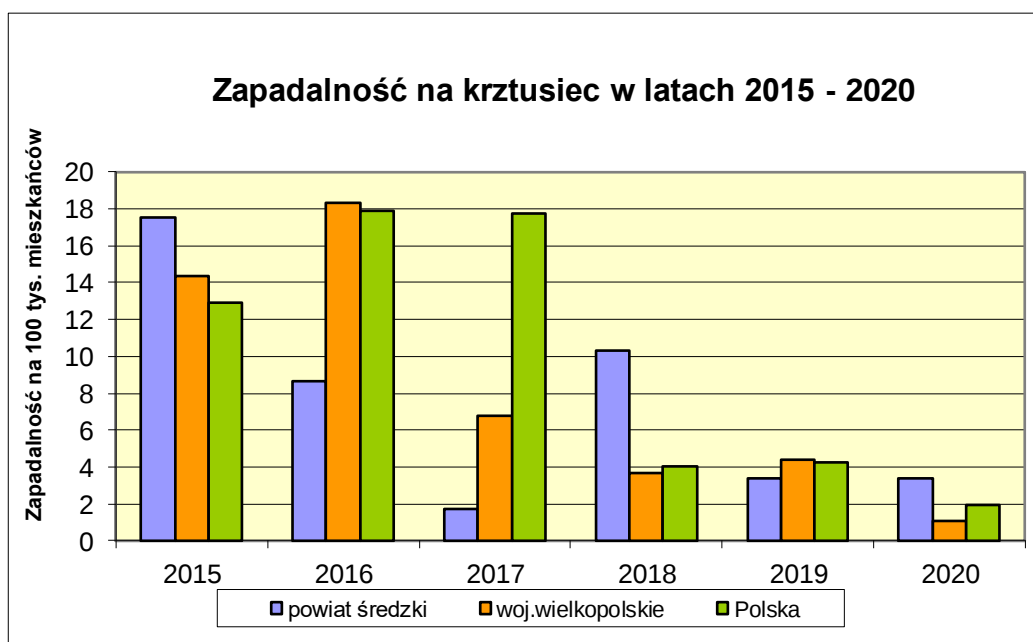
W 2020 r. zarejestrowano 4 pojedyncze przypadki zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu C (2019 r. – 3). Zachorowało 3 mężczyzn (29, 40, 60 lat) i 1 kobieta (39 lat). Ustalono, że przed zachorowaniem chorzy poddawani byli różnym zabiegom z naruszeniem ciągłości tkanek (chirurgicznym, stomatologicznym i kosmetycznym).

Jedna osoba otrzymała wcześniej pełne szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, natomiast 3 osoby skierowano do poradni lekarza rodzinnego w celu wykonania lub uzupełnienia tego szczepienia.

I.1.5. Choroby zakaźne wieku dziecięcego

W 2020 r. nie zarejestrowano zachorowań na **odrę i różyczkę** (2019 r. – 0). Odnotowano 2 zachorowania na **krztusiec** (2019 r. – 2). Chorzy byli w wieku 5 i 33 lat. Obie osoby były wcześniej zaszczepione przeciw krztuścowi 4 dawkami.

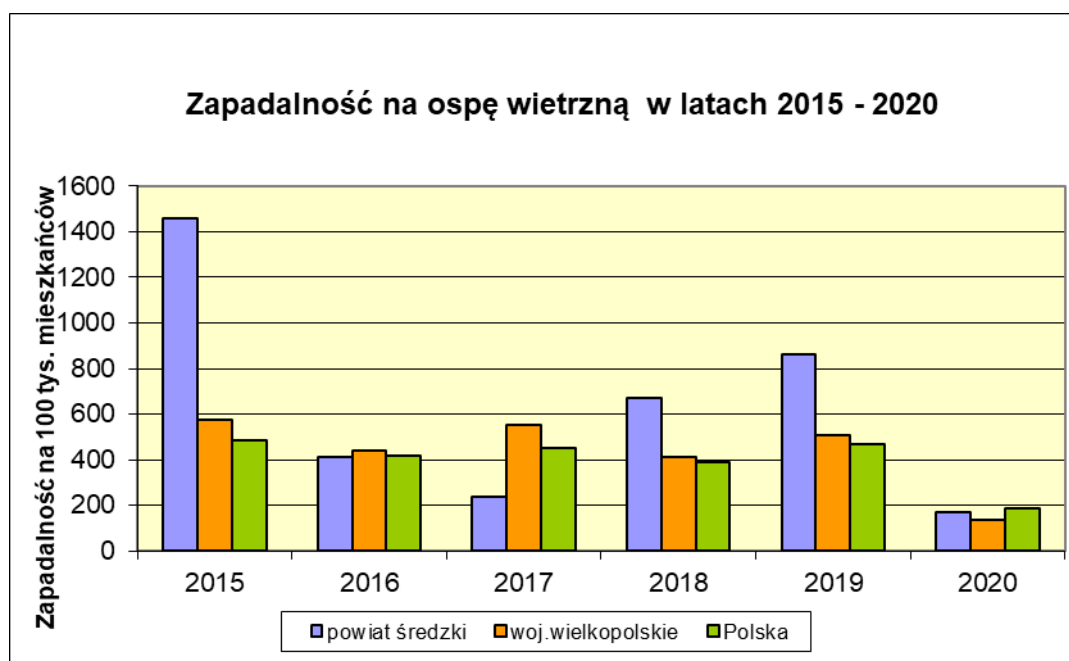
Rys. 1. Zapadalność na krztusiec w pow. średzkim, woj. wielkopolskim i w Polsce w latach 2015-2020

W roku sprawozdawczym zaobserwowano pięciokrotny spadek liczby zachorowań na **ospę wietrzną** – 100 (2019 r. – 506). Zachorowało 55 osób płci męskiej i 45 osób płci żeńskiej. W Środzie Wielkopolskiej wystąpiło 31 zachorowań, na obszarze wiejskim - 79. Chorych leczono ambulatoryjnie. Większość zachorowań odnotowano w I półroczu 2020 r. Chorowali głównie dzieci w wieku 0 - 9 lat (86% zachorowań).

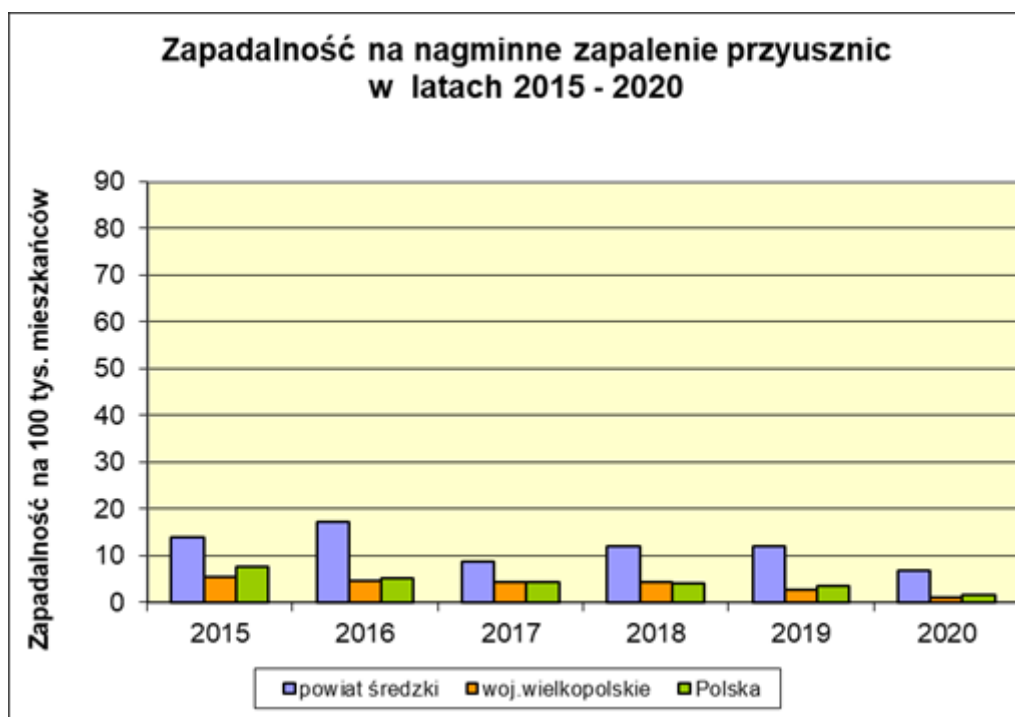
Jedna z osób miała wcześniej wykonane pełne szczepienie przeciw ospie wietrznej.

Rys. 2. Zapadalność na ospę wietrzną w pow. średzkim, woj. wielkopolskim i w Polsce w latach 2015-2020

W 2020 r. zarejestrowano 4 pojedyncze przypadki zachorowania na **świnę (nagminne zapalenie przyusznic)**, jedno w Środzie Wielkopolskiej, pozostałe na wsi (2019 r. – 7). Zachorowały 3 osoby płci męskiej oraz 1 żeńskiej. Nie odnotowano hospitalizacji. Dwie osoby zaszczepiono wcześniej 1 dawką szczepionki przeciw śwince.

Rys. 3. Zapadalność na świnkę w pow. średzkim, woj. wielkopolskim i w Polsce w latach 2015-2020

I.1.6. Zachorowania na grypę

Analiza sytuacji epidemiologicznej grypy dokonywana jest na podstawie liczbowych zgłoszeń zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę, dokonywanych cotygodniowo przez podmioty lecznicze. W 2020 r. w powiecie średzkim nie odnotowano zgonu z powodu powikłań w przebiegu grypy (2019 r. – 1, mężczyzna 79 lat).

Tab. 2. Liczba zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę zarejestrowanych w pow. średzkim w latach 2018-2020

Lp.	Rok	Liczba zachorowań ogółem	Liczba zachorowań u dzieci (0-14 lat)	Liczba hospitalizacji z powodu powikłań	Liczba zgonów
1.	2018	37 417	16 163	48	0
2.	2019	35 031	15 710	67	1
3.	2020	17 239	6 984	34	0

I.1.7. Zachorowania na COVID-

W 2020 r. w powiecie średzkim odnotowano 2 434 zakażenia wirusem SARS-CoV-2 (zachorowań oraz zakażeń bezobjawowych).

Hospitalizowano 167 osób, izolację w warunkach zbiorowych w izolatorium w hotelu IKAR w Poznaniu, ul. Solna 18, odbyło 14 mieszkańców powiatu. Od początku pandemii do dnia 31.12.2020 r. wyzdrowiało 2 240 osób.

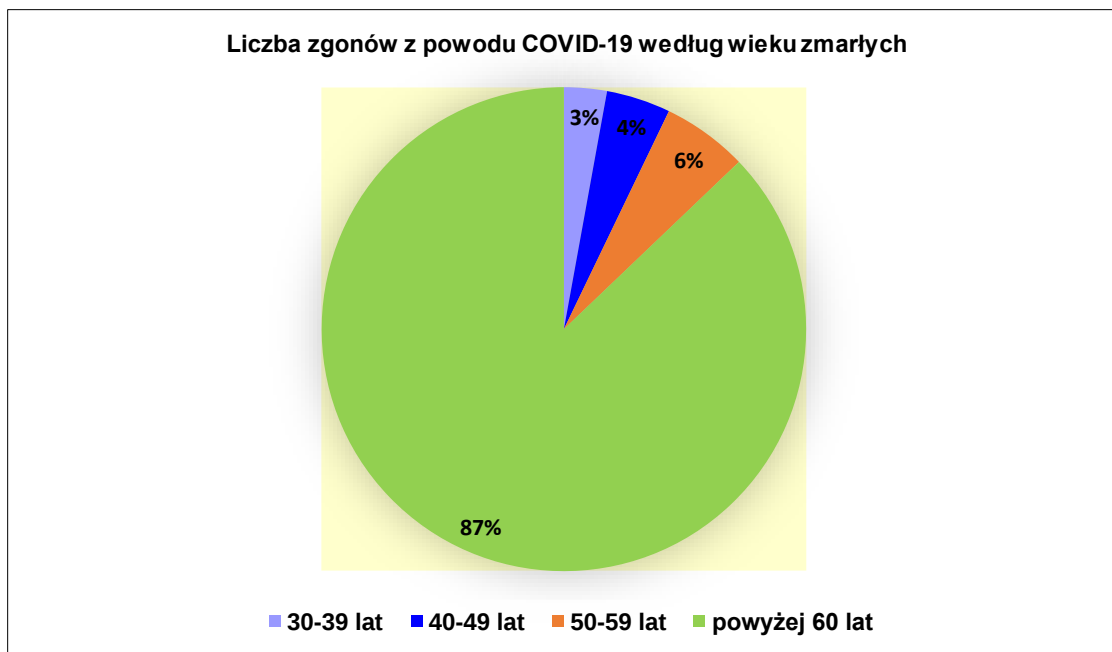
Obowiązkową kwarantanną (w warunkach domowych) z powodu narażenia na zakażenie wirusem SARS-CoV-2 lub w związku z przekroczeniem granicy Rzeczypospolitej Polskiej objęto 12 114 osób mieszkających na terenie powiatu średzkiego.

Tab. 3. Liczba zachorowań na COVID-19 zarejestrowanych w pow. średzkim w 2020 r.

Lp.	Kwartał	Liczba zachorowań	Liczba hospitalizacji	Liczba zgonów
1.	I	0	0	0
2.	II	6	2	0
3.	III	38	3	0
4.	IV	2 390	162	70

Z powodu zakażenia koronawirusem zmarło 70 osób. Wszystkie zgony oraz największą liczbę zakażeń (98,12%) zarejestrowano w IV kwartale 2020 r. Wiadomo, że 87% liczby wszystkich zgonów dotyczyło osób w wieku powyżej 60 roku życia.

Rys. 4. Liczba zgonów z powodu COVID-19 w pow. średzkim w 2020 r. według wieku zmarłych

I.1.8. Zachorowania na inwazyjną chorobę meningokokową (ICHM)

W roku sprawozdawczym nie stwierdzono przypadków inwazyjnej choroby meningokokowej.

I.1.9. Zakażenia HIV i zachorowania na AIDS

Podobnie jak w roku poprzednim, w 2020 r. na terenie powiatu średzkiego zarejestrowano 2 nowo wykryte zakażenia HIV u kobiety (45 lat) i mężczyzny (31 lat).

Nie odnotowano zgonu z powodu zachorowania na AIDS (2019 r. – 1).

I.1.10. Pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę

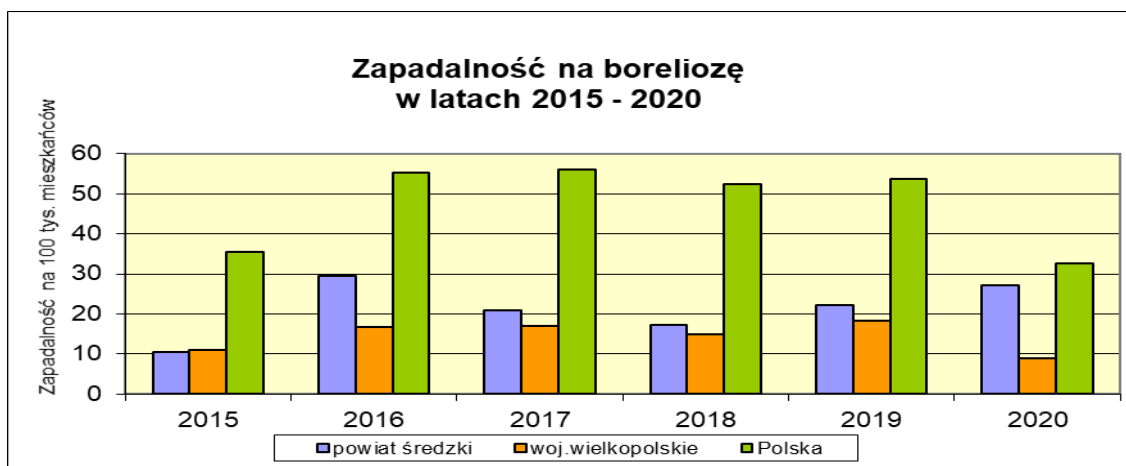
W roku sprawozdawczym zgłoszono 57 przypadków pokąsań przez zwierzęta podejrzane o zakażenie wirusem wścieklizny (2019 r. - 76). Szczepienia przeciw wściekliznie podjęto u 4 osób (2019 r. - 10 osób). Nie odnotowano hospitalizacji związanej z narażeniem na wściekliznę.

I.1.11. Borelioza

W 2020 r. miało miejsce 16 potwierdzonych zachorowań na boreliozę (2019 r. – 13). Zachorowało 7 osób płci męskiej i 9 osób płci żeńskiej. Rumień wędrujący wystąpił u 14 chorych. Nie zarejestrowano hospitalizacji.

Ustalono, że w 11 przypadkach doszło wcześniej do kontaktu z kleszczem w lesie na terenie powiatów: średzkiego (9 osób), gnieźnieńskiego i śremskiego. Pozostałe osoby nie pamiętały kontaktu z kleszczem. Stwierdzono 1 przypadek narażenia zawodowego (rolnik).

Rys. 5. Zapadalność na boreliozę w pow. średzkim, woj. wielkopolskim i w Polsce w latach 2015 -2020

I.2. Nadzór epidemiologiczny nad zakażeniami szpitalnymi, drobnoustrojami alarmowymi oraz ogniskami zakażeń szpitalnych

W 2020 r. pod nadzorem PPIS w Środzie Wielkopolskiej znajdowały się dwa szpitale:

- Szpital Średzki Serca Jezusowego Sp. z o.o. w Środzie Wielkopolskiej, ul. Żwirki i Wigury 10,
- „MEDICUS” – Szpital – V w Środzie Wielkopolskiej, pl. Armii Poznań 3.

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Zdrowia, Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDICUS” - Szpital - V w Środzie Wielkopolskiej złożył do PSSE w Środzie Wielkopolskiej „Raport roczny o zakażeniach zakładowych i drobnoustrojach alarmowych za 2019 r.”. Z raportu wynika, że w 2019 r. w szpitalu zarejestrowano 1 378 planowych hospitalizacji pacjentów, leczonych wyłącznie zabiegowo (2018 r. – 1 615). Badań mikrobiologicznych u hospitalizowanych osób nie wykonywano.

W roku sprawozdawczym w Szpitalu Średzkim odnotowano 1 ognisko epidemiczne, w którym doszło do zakażenia 9 pacjentów wieloopornymi szczepami bakterii *Acinetobacter*

baumanii w Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii (Oddział Zakaźny COVID-19 IV).

I.3. Szczepienia ochronne

PSSE uczestniczy w realizacji PSO prowadząc dystrybucję szczepionek (przeznaczonych do szczepień obowiązkowych) oraz nadzór nad warunkami przechowywania preparatów szczepionkowych i wykonawstwem wszystkich szczepień w podmiotach leczniczych.

W 2020 r. do punktów szczepień przekazano 9 940 sztuk szczepionek o łącznej wartości 380 429 zł (2019 r. – 12 695 sztuk o wartości 434 023,07 zł).

W roku sprawozdawczym w realizacji PSO na terenie powiatu średzkiego brały udział następujące podmioty lecznicze:

- 12 poradni lekarza rodzinnego,
- NZOZ „Chirurgia i Ortopedia Średzka”,
- w Szpitalu Średzkim Serca Jezusowego Sp. z o. o.: Oddział Noworodkowy, Poradnia Chirurgii Ogólnej i Szpitalny Oddział Ratunkowy.

W 2020 r. przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych w placówkach, wykonujących szczepienia na terenie powiatu średzkiego, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wykonawstwa szczepień ochronnych, transportu, przechowywania i przestrzegania terminów ważności preparatów szczepionkowych.

I.3.1. Bezpieczeństwo preparatów szczepionkowych

Wszystkie placówki wykonujące szczepienia ochronne na terenie powiatu średzkiego posiadają elektroniczny system monitoringu temperatury (ESMT). Szpital średzki oraz 2 przychodnie mają własne agregaty prądotwórcze.

W magazynie PSSE oba urządzenia chłodnicze posiadają zainstalowany ESMT. System posiada funkcję rejestru temperatury (w 2 miejscach w każdej chłodziarce), przesyłania danych, gromadzenia ich na elektronicznym nośniku danych (z możliwością ich wydruku).

W ramach postępowania zabezpieczającego na wypadek awarii zasilania elektrycznego lodówek do przechowywania szczepionek, PSSE posiada:

- urządzenie UPS służące do podtrzymania zasilania obu urządzeń chłodniczych w czasie do 24 godzin,

- gwarancje Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej na wypadek konieczności podłączenia mobilnego agregatu prądotwórczego,
- porozumienie ze Szpitalem Średzkim Serca Jezusowego Sp. z o.o. w Środzie Wielkopolskiej dające dodatkową możliwość transportu szczepionek do szpitala i przechowania w lodówce podłączonej do awaryjnego zasilania energetycznego,
- instrukcję wewnętrzną dotyczącą monitoringu warunków przechowywania szczepionek oraz zasad postępowania w przypadku wystąpienia awarii lodówek do przechowywania szczepionek lub zasilania elektrycznego.

I.3.2. Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP)

W 2020 r. zgłoszono 5 przypadków NOP: 1 o charakterze poważnym (po szczepieniu BCG), 4 o charakterze łagodnym (po szczepieniu innym, niż BCG). Wszystkie dotyczyły dzieci w wieku od 2 miesiąca życia do 6 lat.

W trakcie dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że we wszystkich przypadkach szczepienia wykonano preparatami, które pochodziły z magazynu PSSE. Użyto szczepionek z aktualną datą ważności, transportowanych i przechowywanych z zachowaniem ciągłości łańcucha chłodniczego. Szczepienia wykonano przy użyciu sprzętu jednorazowego, w odpowiednich warunkach sanitarno-technicznych.

I.3.3. Wykonawstwo szczepień ochronnych

W roku sprawozdawczym wykonawstwo szczepień obowiązkowych w powiecie średzkim, w zależności od wieku osób podlegających szczepieniom, wynosiło od 91,8 % do 100 %.

W 2020 r. odnotowano nieznaczny spadek liczby osób, które zaszczepiły się przeciw grypie sezonowej: 2020 r. – 983 osób, 2019 r. – 1 000 osób. Szczepienie przeciw COVID-19 wykonało 181 osób (pierwsza dawka). Wszystkie osoby zaszczepiono w jednym punkcie szczepień (Szpital Średzki Serca Jezusowego Sp. z o.o. w Środzie Wielkopolskiej).

W związku z uchylaniem się od szczepień, w roku sprawozdawczym:

- rozpoczęto prowadzenie postępowań administracyjnych wobec 24 opiekunów prawnych 20 dzieci (2019 r. - 51 opiekunów 33 dzieci),
- wystosowano 2 upomnienia (2020 r. - 65),
- przesłano 3 tytuły wykonawcze do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu (2019 r. – 37),

- w związku z trwającymi postępowaniami i dalszym niewykonaniem obowiązku poddania dzieci szczepieniom nie zakończono prowadzenia żadnych spraw (2019 r. - 14).

W 2020 r. na terenie powiatu średzkiego obowiązkowi szczepień ochronnych podlegało 12 727 osób, od momentu urodzenia do ukończenia 19 roku życia. Z rejestrów PPIS wynika, że 179 osób (rodzice, opiekunowie) nadal uchyla się od wykonania obowiązku szczepień u 130 dzieci (stan z 31.12.2020 r.).

I.4. Współpraca PSSE z innymi jednostkami w czasie epidemii koronawirusa

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Środzie Wielkopolskiej w czasie trwania stanu epidemii koronawirusa SARS CoV-2 współpracowała z następującymi instytucjami/jednostkami:

- Szpitalem Średzkim Serca Jezusowego Sp. z o.o. w Środzie Wielkopolskiej - w zakresie terminowości zgłaszania do PSSE zachorowań na COVID-19 oraz zgonów z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2 i związanych z tym dochodzeń epidemiologicznych,
- Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Środzie Wielkopolskiej - w zakresie przekazywania informacji o miejscach (adresach) przebywania osób poddanych obowiązkowej kwarantannie lub izolacji domowej, w szczególności na obszarach wiejskich, gdzie planowano kontrole weterynaryjne,
- Starostwem Powiatowym w Środzie Wielkopolskiej - w ramach Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Starostwie Średzkim, PPIS w Środzie Wielkopolskiej przynajmniej raz w tygodniu uczestniczył w wideokonferencjach Powiatowego Zespołu Reagowania Kryzysowego na temat bieżącej sytuacji epidemicznej związanej z COVID-19, Starostwo Powiatowe użyczyło PSSE 3 komórkowe aparaty telefoniczne (zapłaciło abonament), a także oddelegowało do pracy w Stacji 2 stażystów na okres 2 miesięcy, z obietnicą przedłużenia stażu na następne 3 miesiące 2021 r.,
- Jednostką Wojskową w Śremie - w zakresie współpracy żołnierzy 6. batalionu dowodzenia Sił Powietrznych - przy realizacji zadań związanych z pandemią w IV kwartale 2020 r.,
- Komendą Powiatową Policji w Środzie Wielkopolskiej - przy opracowywaniu trudnych dochodzeń epidemiologicznych oraz przekazywaniu informacji o osobach poddanych obowiązkowej kwarantannie lub izolacji domowej,
- Komendą Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Środzie Wielkopolskiej - w zakresie przekazywania informacji o miejscach (adresach) przebywania osób poddanych obowiązkowej kwarantannie lub izolacji domowej,

- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Środzie Wielkopolskiej - w zakresie udzielania informacji o osobach poddanych obowiązkowej kwarantannie lub izolacji domowej oraz przeprowadzenia akcji badań przesiewowych w kierunku obecności wirusa SARS-CoV-2 u mieszkańców „Domu Pogodnej Jesieni” w Środzie Wielkopolskiej,
- Naczelnikiem Urzędu Poczтового oraz Prezesem Spółdzielni Mieszkaniowej w Środzie Wielkopolskiej - w zakresie udzielania informacji (na wniosek) o miejscach (adresach) przebywania osób poddanych obowiązkowej kwarantannie lub izolacji domowej,
- Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym oraz Sędzią Sądu Rejonowego w Środzie Wielkopolskiej - w zakresie udzielania informacji (na wniosek) o osobach poddanych obowiązkowej kwarantannie lub izolacji domowej,
- Fundacją Zakłady Kórnickie - w zakresie przeprowadzenia akcji badań przesiewowych w kierunku obecności wirusa SARS-CoV-2 u mieszkańców „Domu Seniora” w Jarosławcu, gmina Środa Wielkopolska,
- stacjami sanitarno-epidemiologicznymi, w szczególności z PSSE w Rawiczu przy obsłudze systemu EWP, a także z PSSE w Ostrzeszowie – w sierpniu 2020 r. oddelegowano pracownika Sekcji Epidemiologii do pracy na miejscu w Ostrzeszowie.

II. OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

II.1. Wodociągi publiczne

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu średzkiego funkcjonowały 24 wodociągi (2019 r. – 24), produkujące wodę przeznaczoną do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę do picia, zasilane z ujęć podziemnych.

Wodociąg miejski w Środzie Wielkopolskiej oparty jest na dwóch ujęciach wody, natomiast pozostałe - na jednym ujęciu, które stanowi kilka lub kilkanaście studni działających przemiennie. Studnie na ujęciach wodociągowych są właściwie oznakowane i prawidłowo zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych.

Tab. 1. Liczba wodociągów w pow. średzkim w zależności od produkcji wody w 2020 r.

Lp.	Ilość produkowanej wody w m ³ /d	Liczba wodociągów	
		Rok 2019	Rok 2020
1.	<100	2	1
2.	101-1000	21	22
3.	1001-10000	1	1
Razem		24	24

Tab. 2. Wodociągi publiczne i zakładowe w poszczególnych gminach pow. średzkiego w 2020 r.

Lp.	Gmina	Liczba wodociągów	Położenie wodociągów
1.	Środa Wielkopolska	9	Środa Wielkopolska (2 wodociągi), Babin, Brodowo, Jarosławiec, Koszuty, Trzebisławki, Starkówiec Piątkowski, Kijewo
2.	Dominowo	3	Dominowo, Giecz, Murzynowo Kościelne
3.	Krzykosy	3	Pięczkowo, Garby, Młodzikowo
4.	Nowe Miasto n. Wartą	5	Nowe Miasto n. Wartą, Klęka, Chocicza, Chwałęcin, Wolica Nowa
5.	Zaniemyśl	4	Zaniemyśl, Brzostek, Czarnotki, Polwica

W 2020 r. wszystkie wodociągi skontrolowano w zakresie sanitarno – technicznym. Wodociąg publiczny w Gieczu, gm. Dominowo, z uwagi na zwiększenie produkcji wody, znalazł się w grupie wodociągów produkujących od 101 do 1000 m³/d wody.

II.2. Jakość wody do picia

II.2.1. Podmioty sprawujące nadzór nad jakością wody

W 2020 r. nadzór nad jakością wody do picia w powiecie średzkim sprawowały równolegle PSSE (w ramach kontroli urzędowej) oraz przedsiębiorstwa wodociągowe (w ramach kontroli wewnętrznej).

II.2.2. Liczba i badanie pobranych próbek wody

Częstotliwość pobierania prób wody w 2020 r. określona została w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), obowiązującym w roku sprawozdawczym.

W ramach nadzoru sanitarnego pobrano 149 prób wody, w tym 21 prób z wodociągu miejskiego w Środzie Wielkopolskiej. W ramach kontroli wewnętrznej pobrano 134 próby wody w zakresie parametrów fizyko-chemicznych i bakteriologicznych.

Badania wykonywane były w akredytowanych jednostkach: Laboratorium Badania Wody i Gleby WSSE, Laboratorium Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej, Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Chwałkowie, Laboratorium Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Jarocinie, Laboratorium Aquanet Sp. z o.o. w Poznaniu oraz Laboratorium J. S. Hamilton Poland w Poznaniu.

II.2.3. Jakość wody

W wodzie pobranej w ramach kontroli urzędowej z wodociągu publicznego w Brzostku, gm. Zaniemyśl, stwierdzono przekroczenie parametru żelaza (3179 µg/l) w stosunku do wymagania dla tego parametru (200 µg/l), zawartego w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Mając na uwadze powyższe Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Środzie Wielkopolskiej zgodnie z § 21 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia wydał w dniu 05.11.2020 r.

decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi, zalecając doprowadzenie jej jakości do ww. wymagań parametrycznych z terminem realizacji do dnia 30.04.2021 r.

Minimalne przekroczenia parametrów, które wystąpiły w ciągu roku w kilku wodociągach jednorazowo: fizykochemicznych (chloroformu) oraz mikrobiologicznych (ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22°C po 72 h, obecność bakterii grupy coli), nie miały wpływu na zdrowie konsumentów. W każdym z tych przypadków PPIS zalecał doprowadzenie jakości wody do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), a następnie powtórzenie badania w zakresie przekroczonego parametru. We wszystkich przypadkach zalecenia wykonano.

W rocznej ocenie jakości wody przesłanej do przedsiębiorstw wodociągowych PPIS stwierdził, że w 23 wodociągach jakość wody odpowiadała wymaganiom ww. rozporządzenia, natomiast w wodociągu publicznym w Brzostku, gm. Zaniemyśl, warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi.

III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ, KĄPIELISKA I MIEJSC OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANYCH DO KĄPIELI

III.1. Pływalnia Miejska w Środzie Wielkopolskiej

Pływalnia Miejska jest obiektem istniejącym od 2001 r. (całorocznym, krytym, ogólnodostępnym), z dużym i małym basenem oraz jacuzzi z hydromasażem (z 3 systemami cyrkulacji niecek basenowych), saunami suchą i parową oraz grołą solną.

Rys. 1. Basen mały

Rys. 2. Basen sportowy

Rys. 3. Jacuzzi

W 2020 r. z obiektu skorzystało 45 090 osób, znacznie mniej niż w roku poprzednim z uwagi na przerwy w funkcjonowaniu pływalni (83 786 osób).

W roku sprawozdawczym obiekt był wyłączony z użytkowania w dniach od 15.03.2020 r. do 05.06.2020 r. w związku z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę COVID-19. W okresie tym przeprowadzono prace remontowe, konserwacyjne i modernizacje. Te ostatnie dotyczyły m. in.: instalacji dodatkowego zasobnika wody ciepłej, instalacji nowej szafy sterowniczej (główna rozdzielnia) oraz instalacji sauny na podczerwień. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016), administrator obiektu Zakład Gospodarki Komunalnej w Środzie Wielkopolskiej (ZGK):

- opracował i wdrożył coroczny harmonogram badań wody,
- dokonywał codziennego oznaczenia i zapisywania parametrów wody (potencjału redox, pH, chloru wolnego i związanego, temperatury wody),
- prowadził bieżącą obserwację przejrzystości wody,
- zamieszczał bieżące komunikaty o jakości wody na tablicy informacyjnej obiektu.

W 2020 r. przeprowadzono 1 kontrolę stanu sanitarno-technicznego pływalni, w trakcie której nie stwierdzono nieprawidłowości.

Pobrano 33 próby wody do badań fizyko-chemicznych i bakteriologicznych w zakresie kontroli urzędowej (PSSE) oraz 117 prób w ramach kontroli wewnętrznej (ZGK). Badania wykonywały jednostki akredytowane: Laboratorium Badania Wody i Gleby WSSE w Poznaniu, Laboratorium Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Jarocinie oraz Laboratorium J. S. Hamilton Poland S. A. w Poznaniu.

W 3 próbach wody ciepłej (z natrysków) wystąpiły przekroczenia parametrów mikrobiologicznych, co skutkowało podjęciem natychmiastowych działań naprawczych przez zarządzającego pływalnią (przegrzaniem instalacji, ponownym poborem prób do badań) oraz przedstawieniem PPIS pozytywnych wyników badań.

III.2. Kąpielisko oraz miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu średzkiego funkcjonowało kąpielisko miejskie na Jeziorze Średzkim oraz 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli na Jeziorze Raczyńskim w Zaniemyślu.

Przedmiotem kontroli sanitarnej PSSE w 2020 r. była ocena przydatności wody do kąpieli w kąpielisku miejskim oraz miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli, a także stanu sanitarno-technicznego ich otoczenia. Stan sanitarno-techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń.

W 2020 r. częstotliwość poboru prób z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli regulowała ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2268 ze zmianami), natomiast zakres badań – rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255).

Do badań mikrobiologicznych pobrano próby:

- 4 razy z kąpieliska w trakcie trwania sezonu kąpielowego (raz w ramach kontroli urzędowej oraz trzykrotnie w ramach kontroli wewnętrznej),
- 2 razy z obu miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli (w ramach kontroli wewnętrznej).

Z uwagi na zakwity sinic, PPIS w Środzie Wielkopolskiej w dniu 20.08.2020 r. wydał decyzję dotyczącą tymczasowego zakazu kąpieli w kąpielisku miejskim w Środzie Wielkopolskiej, która obowiązywała od dnia jej wydania do końca trwania sezonu kąpielowego, tj. do dnia 01.09.2020 r.

W sezonie kąpielowym PPIS wydał 8 ocen o jakości wody do kąpieli stwierdzając, że w zakresie badanych parametrów woda odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255).

W czasie trwania sezonu kąpielowego, obejmującego okres między 1 czerwca a 30 września, na stronach internetowych PSSE oraz WSSE publikowane były bieżące komunikaty o jakości wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli z obszaru woj. wielkopolskiego.

III.2.1. Kąpielisko miejskie

Kąpielisko na Jeziorze Średzkim posiada piaszczysto-trawiastą, dobrze utrzymaną plażę, otoczoną drzewami liściastymi. Zaplecze socjalne stanowią: bar, sanitariaty, natryski i przebieralnie, wypożyczalnia sprzętu wodnego, zjeżdżalnia wodna, plac zabaw dla dzieci, natryski na plaży oraz punkt medyczno-ratowniczy. Woda do spożycia dostarczana jest z wodociągu miejskiego w Środzie Wielkopolskiej.

III.2.2. Miejsce kąpielowe w Zaniemyślu (plaża główna)

Piaszczysto-trawiasta plaża główna w Zaniemyślu otoczona jest lasem mieszanym. Zaplecze socjalne na plaży stanowią: budynek z sanitariatami, natryski, przebieralnie,

mini-bar oraz wypożyczalnia sprzętu wodnego. Woda do spożycia dostarczana jest z wodociągu publicznego w Zaniemyślu.

III.2.3. Miejsce kąpielowe przy Ośrodku Wczasowo-Rekreacyjnym „Niezamyśl” w Zaniemyślu

Piaszczysta, wąska plaża oraz teren ośrodka otoczone są lasem mieszanym, z przewagą drzew iglastych. Bazę rekreacyjną stanowią: zaplecze socjalne z sanitariatami, natryskami i przebieralniami, wypożyczalnia sprzętu wodnego, zjeżdżalnia wodna, korty tenisowe oraz mini-bar. Woda do spożycia dostarczana jest z wodociągu publicznego w Zaniemyślu. Na terenie ośrodka wczasowego znajduje się 19 pokoi w oddzielnym budynku (z recepcją) oraz 27 domków cztero- i pięcioosobowych. Łączna baza noclegowa wynosi 150 miejsc.

III.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz inne, w których świadczonych jest łącznie więcej niż jedna z ww. usług

W 2020 r. na terenie powiatu średzkiego znajdowało się 91 zakładów, świadczących usługi w zakresie fryzjerstwa, kosmetyki, tatuażu i odnowy biologicznej (2019 r. - 106), w tym 71 w Środzie Wielkopolskiej oraz 20 na terenach wiejskich. Obiekty charakteryzuje duże zróżnicowanie: od niewielkich, obsługiwanych przez jedną osobę (większość), przez zakłady średniej wielkości, aż po salony wyposażone w najnowszy sprzęt.

W roku sprawozdawczym wykonano 39 kontroli sanitarnych (2019 r. - 110).

Tab. 1. Nadzór nad zakładami w latach 2019 i 2020

Lp.	Rodzaj obiektów	Liczba obiektów		Liczba kontroli		Mandaty	
		2019	2020	2019	2020	2019	2020
1.	Fryzjerskie	56	45	57	23	2	0
2.	Kosmetyczne	29	27	32	11	-	-
3.	Tatuażu	1	1	1	0	-	-
4.	Odnowy biologicznej	8	4	8	2	-	-
5.	Inne	12	14	12	3	-	-
6.	Razem	106	91	110	39	2	0

Zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1845 ze zmianami): „Osoby, prowadzące działalność w branży niemedyceynej i podejmujące czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, są zobowiązane do opracowania, wdrożenia i stosowania procedur, zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi”.

W trakcie kontroli obiektów szczególną uwagę zwracano na posiadanie i stosowanie procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi, w tym na procesy przeprowadzania dezynfekcji i sterylizacji sprzętu wielokrotnego użytku oraz postępowanie z bielizną i odpadami, oceniano także stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń.

W zakładach kosmetycznych do sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku nadal stosowane są aparaty kulkowe, co do których brak metod potwierdzających skuteczność. Zalecaną przez PIS metodą sterylizacji narzędzi jest sterylizacja parą wodną w nadciśnieniu (w autoklawach). Zadowalające jednak jest to, że mimo braku obowiązujących w tym zakresie przepisów, ich liczba z roku na rok wzrasta.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej (Dz. U. Nr 31, poz. 273), przestało obowiązywać z dniem 2 stycznia 2012 r.

III.4. Obiekty komunikacji publicznej

W 2020 r. pod nadzorem PSSE znajdowały się: dworzec PKP w Środzie Wielkopolskiej, stacja PKP w Chociczy, gm. Nowe Miasto n. Wartą oraz 3 przystanki PKS. Skontrolowano wszystkie obiekty, stan sanitarno – techniczny nie budził zastrzeżeń.

III.5. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu średzkiego znajdują się 2 ustępy publiczne w Środzie Wielkopolskiej i Zaniemyślu. W 2020 r. przeprowadzono 2 kontrole sanitarne, po jednej w każdym obiekcie. Czystość bieżąca w obu obiektach nie budziła zastrzeżeń.

III.6. Hotele, motele oraz inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W 2020 r. pod nadzorem PSSE znajdowało się 17 obiektów (2019 r. – 17) oferujących zróżnicowane usługi hotelarskie, w tym 8 hoteli (2019 r. – 8) oraz 9 innych obiektów, w których świadczone są usługi noclegowe (2019 r. – 9). Na terenie powiatu średzkiego nie ma zarejestrowanych noclegowni. Przeprowadzono 8 kontroli sanitarnych, nie stwierdzono nieprawidłowości.

III.7. Zakłady pogrzebowe, krematorium

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu funkcjonowało 6 zakładów pogrzebowych (2018 r. – 5) oraz krematorium. Wszystkie obiekty skontrolowano, nie stwierdzono nieprawidłowości.

III.8. Wydawanie zgód na ekshumacje zwłok i szczątków ludzkich oraz na sprowadzenie zwłok i szczątków ludzkich z zagranicy

W roku 2020 r. wpłynęło 18 wniosków dotyczących przeprowadzenia ekshumacji zwłok i szczątków ludzkich oraz 5 wniosków dotyczących sprowadzenia zwłok i szczątków ludzkich z zagranicy. Rozpatrzono wszystkie wnioski, wydając:

- 17 decyzji zezwalających na przeprowadzenia ekshumacji zwłok i szczątków ludzkich,
- 1 decyzję niezezwalającą na przeprowadzenia ekshumacji zwłok i szczątków ludzkich,
- 5 postanowień zezwalających na sprowadzenie zwłok i szczątków ludzkich z zagranicy.

IV. STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

IV.1. Obiekty pod nadzorem PSSE

W 2020 r. na terenie powiatu średzkiego pod nadzorem PSSE znajdowało się 106 podmiotów leczniczych (2019 r. – 100), działających w ramach:

- leczenia stacjonarnego - 3 obiekty (2019 r. – 2), tj. NSZOZ „MEDICUS” w Środzie Wielkopolskiej oraz Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy „ELCOR” w Jarosławcu oraz Szpital Średzki Serca Jezusowego w Środzie Wielkopolskiej (w 2020 r. przekazany do ewidencji przez WSSE),
- leczenia ambulatoryjnego - 103 obiekty (2019 r. – 98), w tym: 27 poradni/przychodni lekarskich, 54 gabinetów prowadzących indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską (2019 r. – 48), 15 gabinetów opieki pielęgniarstwa lub położniczej, 6 laboratoriów diagnostycznych (2019 r. – 7) oraz 1 zakład rehabilitacji leczniczej.

IV.2. Kontrole sanitarne

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 39 kontroli sanitarnych w 37 obiektach, w tym 7 kontroli kompleksowych w zakresie higieny komunalnej i epidemiologii.

Kontrole obejmowały następujące zagadnienia:

- stan sanitarno - techniczny placówek,
- ocenę wdrożenia procedur, dotyczących zapobiegania przenoszeniu się zakażeń przy wykonywaniu świadczeń zdrowotnych - m. in. dezynfekcji i sterylizacji sprzętu, postępowania po ekspozycji na materiał biologiczny oraz postępowania z odpadami medycznymi,
- warunki przechowywania szczepionek, kontrolę wewnętrzną ciągłości „łańcucha chłodniczego” i zabezpieczenia na wypadek awarii systemu zasilania energetycznego,
- ocenę wykonawstwa szczepień ochronnych,
- prawidłowość nadzoru lekarskiego nad osobami zakażonymi HCV, osobami ze styczności z zakażonymi HBV oraz ze styczności z chorymi na gruźlicę.

W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

V. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

V.1. Działalność kontrolna

W 2020 r. pod nadzorem PSSE znajdowało się 217 zakładów pracy (2019 r. – 215), w których pracowało 7 819 osób (2019 r. – 7 702). Małe zakłady, zatrudniające do 9 pracowników, stanowiły 46%, a duże przedsiębiorstwa, zatrudniające powyżej 251 pracowników - 3,2% ogólnej liczby zewidencjonowanych obiektów.

Tab. 1. Liczba zakładów pracy w powiecie średzkim w 2020 r. w zależności od liczby zatrudnionych osób

Lp.	Liczba zatrudnionych pracowników	Liczba zakładów
1.	≤ 9	100
2.	10 – 49	84
3.	50 – 249	26
4.	≥ 250	7

V.1.1. Kontrole w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

W 2020 r. przeprowadzono 99 kontroli sanitarnych w 85 zakładach (40% obiektów), zatrudniających 5 088 pracowników.

W trakcie kontroli w szczególności sprawdzano:

- warunki pracy pracowników narażonych na substancje rakotwórcze zawarte w lekach cytostatycznych,
- przestrzeganie przepisów z zakresu wprowadzania do obrotu chemikaliów za pośrednictwem stron i aukcji internetowych,
- przestrzeganie zasad bhp podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest,
- sposoby wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych,
- sposoby stosowania i wprowadzania do obrotu (za pośrednictwem stron internetowych) substancji chemicznych, ich mieszanin, produktów biobójczych oraz prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3.

Jak co roku, przedmiotem kontroli były także: przestrzeganie przez pracodawców przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakładach pracy, stan sanitarno-

-higieniczny pomieszczeń pracy oraz zaplecza socjalno-sanitarnego zakładów, wykonanie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy, przeprowadzenie i opracowanie oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy, wykonanie profilaktycznych badań lekarskich oraz wyposażenie pracowników w środki ochrony indywidualnej.

W ramach Wielkopolskiej Strategii Ograniczenia Zagrożeń Zawodowych na lata 2013-2020 w związku z sytuacją epidemiczną i szerzeniem się zakażeń Sars-CoV-2 prowadzono konsultacje telefoniczne z przedstawicielami zakładów pracy, które dotyczyły zabezpieczenia przeciwepidemicznego zakładów oraz podjęcia działań i środków profilaktycznych zabezpieczających pracowników przed zachorowaniem.

V.1.2. Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia

W roku sprawozdawczym w 18 zakładach (na 85 skontrolowanych) stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia.

Ogółem, w warunkach przekroczenia normatywów higienicznych, pracowało 768 pracowników, głównie w zakładach przemysłu drzewnego, meblarskiego i metalowego. Podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej pracowników narażonych było na ponadnormatywny hałas (94% narażonych) oraz substancje chemiczne (3,9 % narażonych). Często pracownicy byli narażeni na jednoczesne oddziaływanie kilku czynników szkodliwych.

Ze swej strony pracodawcy podejmowali szereg działań (technicznych i organizacyjnych), zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników:

- wprowadzano ekrany izolujące,
- oddzielano najbardziej newralgiczne stanowiska od pozostałych,
- montowano systemy mechaniczne filtrowentylacji nawiewno–wywiewnej oraz wentylacje miejscowe i odciągi,
- wymieniano park maszynowy oraz urządzenia, na generujące niższy hałas.

W związku z przekroczeniami normatywów, szczególną uwagę zwracano na przeprowadzanie przez pracodawców regularnych pomiarów środowiska pracy oraz zapewnienie pracownikom atestowanych i odpowiednio dobranych środków ochrony indywidualnej.

V.1.3. Postępowanie administracyjne

W 2020 r. w trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, które skutkowałyby wystawieniem decyzji administracyjnych.

V.1.4. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi w środowisku pracy

W 2020 r. na terenie powiatu średzkiego znajdowały się 24 zakłady, w których pracownicy mieli kontakt w środowisku pracy z substancjami chemicznymi oraz ich mieszaninami, czynnikami i procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Wykonano 18 kontroli w 12 obiektach, podczas których stwierdzono, że w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym lub mutagennym pracowało 90 osób, w tym 49 kobiet i 41 mężczyzn. Byli to głównie pracownicy stacji paliw, stacji diagnostycznych oraz zakładów przemysłu drzewnego (kontakt z pyłem drewna twardego).

Najczęstsze uchybienia dotyczyły braku corocznego zgłoszenia kontaktu pracowników z czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi do WPWIS.

V.1.5. Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi

Do najbardziej narażonych zawodowo na działanie szkodliwych czynników biologicznych należą osoby zatrudnione w ubojniach, stolarniach, laboratoriach diagnostycznych, rolnictwie, zakładach gospodarki odpadami, oczyszczalniach i przepompowniach ścieków.

W 2020 r. pod nadzorem PSSE znajdowały się 83 zakłady, w których pracownicy mieli kontakt z czynnikiem biologicznym.

Przeprowadzono 22 kontrole w 22 obiektach, przede wszystkim w zakładach produkujących artykuły spożywcze, ubojniach, gospodarstwach wielkoprzemysłowych oraz zakładach zajmujących się obróbką drewna i usuwaniem odpadów stałych. Ustalono, że kontakt z czynnikiem biologicznym miało 335 pracowników. Podczas kontroli nie odnotowano większych nieprawidłowości.

Jednocześnie stwierdzono, że pracodawcy podejmują szereg działań profilaktycznych, chroniących pracowników przed narażeniem na działanie czynników biologicznych, zapewniając im środki ochrony indywidualnej i środki do odkażania skóry, wdrażając instrukcje postępowania ze szkodliwym czynnikiem biologicznym, a także proponując pracownikom profilaktyczne szczepienia ochronne.

V.1.6. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W 2020 r. na terenie powiatu średzkiego znajdowało się 177 zakładów stosujących substancje chemiczne (w postaci własnej lub jako składniki mieszanin) oraz wprowadzających mieszaniny chemiczne do obrotu.

Przeprowadzono 77 kontroli, w trakcie których sprawdzano przestrzeganie przepisów:

- ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. 2019, poz. 1225 ze zmianami) oraz rozporządzeń wykonawczych,
- rozporządzeń Parlamentu Europejskiego (WE) nr 1907/2006 (REACH) oraz (WE) nr 1272/2008 (CLP).

W szczególności kontrolowano:

- przestrzeganie przez pracodawców obowiązku posiadania spisu stosowanych oraz produkowanych substancji i mieszanin chemicznych,
- wprowadzanie do obrotu prawidłowo oznakowanych produktów oraz posiadanie aktualnych kart charakterystyki produktów,
- stosowanie produktów biobójczych i wprowadzanie ich do obrotu przez zakłady (głównie pod kątem zakazu stosowania substancji czynnych, które nie mogą wchodzić w ich skład),
- stosowanie i wprowadzanie do obrotu prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3.

W obiektach, wprowadzających do obrotu produkty biobójcze wykonano 12 kontroli, stosujących produkty biobójcze w działalności zawodowej - 77 kontroli, stosujących prekursory narkotyków - 12 kontroli. Nie stwierdzono większych nieprawidłowości.

V.2. Choroby zawodowe

W roku sprawozdawczym wydano 8 decyzji (2019 r. - 6) o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 2 decyzje (2019 r. – 0) o braku podstaw do jej uznania. Stwierdzone choroby zawodowe dotyczyły:

- przewlekłej choroby narządu głosu – 4,
- alergiczne kontaktowe zapalenie skóry – 2,
- pylicy krzemowej – 2.

W ramach oceny narażenia zawodowego i postępowania administracyjnego, w związku z podejrzeniem choroby zawodowej, przeprowadzono 12 postępowań wyjaśniających i wystawiono 6 kart stwierdzenia choroby zawodowej.

V.3. Nadzór nad środkami zastępczymi

Zmiany w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 ze zmianami) obejmują odpowiedzialnością:

- karną - posiadanie, wytwarzanie, udzielanie, wprowadzanie do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz przemyt substancji psychoaktywnych,
- administracyjną - wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu środków zastępczych.

W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy, PIS prowadzi monitoring wprowadzania na rynek oraz sprzedaży nowych narkotyków, nowych substancji psychoaktywnych oraz prekursorów narkotyków.

W 2020 r. na terenie powiatu średzkiego nie odnotowano przypadków posiadania, udzielania, wytwarzania i wprowadzania do obrotu nowych narkotyków oraz substancji psychoaktywnych, jak również przypadków zatruc środków zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi.

VI. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

VI.1. Informacje ogólne

W 2020 r. na terenie powiatu średzkiego nadzorem sanitarnym objęto 81 stałych placówek nauczania i wychowania, w tym: 8 żłobków, 35 przedszkoli, 18 szkół podstawowych, 1 szkołę podstawową specjalną, 10 zespołów szkół, 1 centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego, 1 liceum ogólnokształcące, 1 szkołę policealną, 1 szkołę wyższą, 2 pozaszkolne placówki specjalistyczne, 1 świetlicę terapeutyczną, 1 bursę oraz 1 schronisko młodzieżowe.

Przeprowadzono 33 kontrole stałych placówek nauczania i wychowania, oceniając:

- stan sanitarny obiektów (infrastrukturę oraz bieżącą czystość i porządek),
- warunki pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach (ergonomię stanowisk pracy, higienę pracy umysłowej, możliwość pozostawienia w placówce części podręczników i przyborów szkolnych),
- organizację dożywiania,
- warunki utrzymania higieny osobistej uczniów,
- dostępność do profilaktycznej opieki medycznej,
- warunki przechowywania substancji chemicznych i ich mieszanin.

Na wniosek stron przeprowadzono kontrole w 4 obiektach, zakończone wydaniem opinii sanitarnych bądź decyzji administracyjnych.

W trakcie trwania wypoczynku letniego i zimowego skontrolowano 29 obiektów stałych oraz 17 turnusów.

VI.2. Stan techniczny budynków

Od kilku lat na terenie powiatu średzkiego stwierdza się poprawę stanu technicznego obiektów, w których prowadzona jest działalność dydaktyczno – wychowawcza. Częściowe remonty przeprowadzane są na bieżąco. W 2020 r. nie odnotowano budynków wymagających kapitalnego remontu.

VI.3. Warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach

Podobnie jak w roku poprzednim, w 2020 r. wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze zapewniły właściwe warunki utrzymania higieny osobistej, w tym dostęp do bieżącej zimnej i ciepłej wody. Stwierdzono prawidłowy stan techniczny sanitariatów.

VI.4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W 2020 r. skontrolowano 6 szkół pod kątem prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Stwierdzono, co następuje:

- 1 szkoła nie posiadała infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego,
- żadna ze szkół, niezależnie od posiadanej infrastruktury, nie prowadziła zajęć wychowania fizycznego poza placówką (np. na pływalni miejskiej lub w hali sportowej),
- 2 szkoły posiadały natryskownie (wykorzystywane najczęściej po dodatkowych zajęciach sportowych).

VI.5. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

W 2020 r. podczas kontroli we wszystkich stałych placówkach oświatowo-wychowawczych oceniono wizualnie **dostosowanie mebli do wzrostu** uczniów w szkołach i dzieci w przedszkolach, zwracając uwagę na stan techniczny mebli, oznakowanie i zestawienie w komplety.

Podczas bieżącej kontroli szkół dokonywano oceny **rozkładu zajęć lekcyjnych**, zwracając uwagę na potrzebę równomiernego obciążenia uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Na 48 skontrolowanych, nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Sprawdzano także **możliwość pozostawienia w szkołach części podręczników i przyborów szkolnych**. We wszystkich szkołach zapewniono miejsca indywidualne (półki, szuflady, szafki) oraz miejsca na wspólnych półkach. Uczniowie starszych klas w niewielkim stopniu korzystali z tej możliwości, natomiast uczniowie klas nauczania początkowego pozostawiali w szkołach część przyborów i podręczników.

W sezonie grzewczym w placówkach kontrolowano **temperaturę w pomieszczeniach pobytu dzieci i młodzieży**. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

VI.6. Posiadanie przez szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze certyfikowanych mebli i sprzętu sportowego

W 2020 r. skontrolowano 18 placówek w zakresie posiadania mebli certyfikowanych oraz 17 obiektów w zakresie dysponowania certyfikowanym sprzętem sportowym.

Tab. 1. Ocena posiadania przez placówki oświatowe certyfikowanych mebli

Lp.	Rodzaj placówek	100%	> 50%	< 50%	0%
1.	Przedszkola	11	-	-	-
2.	Szkoły podstawowe	5	-	-	-
4.	Zespoły szkół	1	-	-	-
5	Szkoła policealna	1	-	-	-

Tab. 2. Ocena posiadania przez placówki oświatowe certyfikowanego sprzętu sportowego

Lp.	Rodzaj placówek	100%	> 50%	< 50%	0%
1.	Przedszkola	9	2	-	-
2.	Szkoły podstawowe	3	2	-	-
4.	Zespoły szkół	1	-	-	-

VI.7. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W roku sprawozdawczym 1 szkoła (na 6 skontrolowanych) posiadała substancje chemiczne i ich mieszaniny. W trakcie kontroli sprawdzono:

- sposób ich przechowywania i właściwe oznakowanie,
- posiadanie kart charakterystyki oraz aktualnego wykazu substancji chemicznych i ich mieszanin,
- wyposażenie w środki ochrony osobistej i środki do udzielania pierwszej pomocy.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

VI.8. Dożywianie dzieci i młodzieży

W 2020 r. na 6 szkół skontrolowanych w powiecie średzkim, ciepły posiłek zapewniały 4 szkoły podstawowe oraz 1 zespół szkół. Z tej formy dożywiania skorzystało 82 uczniów, w tym 34 uczniów z posiłków dofinansowanych.

VI.9. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2020 r. na terenie powiatu średzkiego zorganizowano 41 turnusów wypoczynkowych dla 1 413 uczestników, w tym:

- zimą - 4 turnusy w 2 obiektach całorocznych usług hotelarskich, 1 turnus w 1 obiekcie sezonowym (szkoła) oraz 5 półkolonii w 4 obiektach (szkoła i domy kultury),
- latem - 14 turnusów w 3 obiektach całorocznych usług hotelarskich oraz 3 turnusy w 2 obiektach sezonowych (szkoły), a także 14 półkolonii w 6 obiektach (domy kultury, szkoły, przedszkole i obiekt sportowy).

W ciągu roku skontrolowano 17 turnusów wypoczynku (zimą – 7, latem - 10), w trakcie których wypoczywało 541 osób (zimą - 249, latem – 292). Kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości.

VI.10. Postępowanie administracyjne

W roku sprawozdawczym, na wniosek strony, wydano 3 decyzje administracyjne, dotyczące 3 złobków.

VII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

VII.1. Nadzór nad obiektami

Głównym zadaniem PIS w zakresie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia, materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz nad produktami kosmetycznymi jest sprawdzenie, czy przedsiębiorcy sektora spożywczego, odpowiedzialni za bezpieczeństwo żywności, spełniają wymagania obowiązujących przepisów, których celem jest ochrona i zapewnienie zdrowia i życia człowieka.

W 2020 r. w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS znajdowało się 1 237 obiektów żywieniowo-żywnościowych, w tym 6 obiektów obrotu i produkcji materiałów oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 9 miejsc obrotu produktami kosmetycznymi oraz 1 zakład produkujący i konfekcjonujący produkty kosmetyczne. Największą grupę, podobnie jak w latach poprzednich, stanowiły obiekty obrotu żywnością – 685 (55,47% obiektów).

W 188 obiektach (15,2% obiektów) przeprowadzono 225 kontroli i rekontroli sanitarnych, w tym 5 kontroli interwencyjnych.

W trakcie kontroli najczęściej stwierdzano: brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu oraz w jego otoczeniu, brudny sprzęt i urządzenia, środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia lub dacie minimalnej trwałości, brak segregacji i prawidłowych warunków do przechowywania żywności, brak do wglądu aktualnych orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych.

W toku postępowania administracyjnego, w 2020 r. wydano 113 decyzji administracyjnych, w tym:

- 77 decyzji zatwierdzających zakład,
- 1 decyzję warunkowo zatwierdzającą zakład,
- 6 decyzji represyjnych, w tym 1 dotyczącą unieruchomienia zakładu,
- 3 decyzje zmieniające decyzje zatwierdzające,
- 1 decyzję wygaszającą decyzję zatwierdzającą zakład,
- 3 decyzje umarzające postępowanie,
- 2 decyzje o zmianie terminu wykonania zaleceń,
- 20 decyzji wykreślających zakład z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli PIS.

Wystawiono 97 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS, w tym 52 zaświadczenia producentów pierwotnych i dostawców bezpośrednich.

Tab. 1. Nadzór nad obiektami w 2020 r.

Rodzaj obiektów		Liczba obiektów				Liczba kontroli i rekontroli		Działalność represyjna			Liczba próbek	
		według ewidencji zakładów	w tym			ogółem	w tym interwencyjnych	Liczba wydanych decyzji administracyjnych	Mandaty		pobranych	w tym kwestionowanych
			zatwierdzonych	skontrolowanych	ocenionych na podst. arkuszy oceny stanu sanitarnego				liczba	kwota		
Obiekty ogółem w tym:		1 237	78	188	65	225	5	32	5	1 700,00	106	1
I. Obiekty produkcji żywności ogółem w tym:		48	1	24	12	24	0	4	0	0,00	20	0
Automaty do lodów		11	1	8	1	8	0	3	0	0,00	0	0
Piekarnie		15	0	5	5	5	0	0	0	0,00	0	0
Ciastkarnie		5	0	2	0	2	0	0	0	0,00	20	0
Przetwórnice owocowo-warzywne i grzybowe		1	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
Browary i słodownie		1	0	1	0	1	0	0	0	0,00	0	0
Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego		2	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
Wytwórnice wyrobów cukierniczych		2	0	1	1	1	0	0	0	0,00	0	0
Wytwórnice koncentratów spożywczych		1	0	1	1	1	0	0	0	0,00	0	0
Wytwórnice suplementów diety		1	0	1	0	1	0	0	0	0,00	0	0
Cukrownie		1	0	1	1	1	0	0	0	0,00	0	0
Inne wytwórnice żywności		8	0	4	3	4	0	1	0	0,00	0	0
II. Obiekty obrotu żywnością ogółem w tym:		987	66	124	30	141	3	20	3	1 000,00	81	1
Sklepy spożywcze ogółem w tym:		183	20	67	28	82	3	17	3	1 000,00	76	1
supermarkety, hipermarkety		19	2	12	6	28	0	5	1	200,00	42	1
Kioski	ogółem w tym:	5	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
	kioski na targowiskach sprzedające mięso	2	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
	kioski na targowiskach sprzedające inne środki spoż.	1	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0

Rodzaj obiektów		Liczba obiektów				Liczba kontroli i rekontroli		Działalność represyjna			Liczba próbek	
		według ewidencji zakładów	w tym			ogółem	w tym	Liczba wydanych decyzji administracyjnych	Mandaty		pobranych	w tym
			zatwierdzonych	skontrolowanych	ocenionych na podst. arkuszy oceny stanu sanitarnego		interwencyjnych		liczba	kwota		kwestionowanych
Magazyny ogółem		12	2	4	2	4	0	1	0	0,00	0	0
w tym:												
hurtownie suplementów diety		1	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
Obiekty ruchome i tymczasowe		69	6	8	0	8	0	0	0	0,00	2	0
Środki transportu		302	38	38	0	38	0	1	0	0,00	0	0
Inne obiekty obrotu żywnością		416	0	7	0	9	0	1	0	0,00	3	0
III. Obiekty żywienia zbiorowego ogółem		186	11	40	23	58	2	8	2	700,00	5	0
w tym:												
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte ogółem		103	10	32	23	50	2	7	2	700,00	5	0
w tym: zakłady małej gastronomii		46	5	16	6	17	2	3	1	200,00	0	0
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	stołówki pracownicze	1	1	1	0	1	0	0	0	0,00	0	0
	bufety przy zakładach pracy	2	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
	stołówki w domach wczasowych	2	0	1	0	1	0	0	0	0,00	0	0
	bloki żywienia w szpitalach ogółem	2	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
	w tym: żywienie w systemie cateringowym	2	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
	bloki żywienia w domach opieki społecznej ogółem	3	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
	w tym: żywienie w systemie cateringowym	2	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
	stołówki w żłobkach i domach małego dziecka	7	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
	stołówki szkolne ogółem	24	0	1	0	1	0	0	0	0,00	0	0
	w tym: żywienie w systemie cateringowym	10	0	1	0	1	0	0	0	0,00	0	0
	stołówki w przedszkolach ogółem	35	0	3	0	3	0	1	0	0,00	0	0
	w tym: żywienie w systemie cateringowym	27	0	3	0	3	0	1	0	0,00	0	0
	stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	1	0	1	0	1	0	0	0	0,00	0	0
	zakłady usług cateringowych	1	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
	inne zakłady żywienia	5	0	1	0	1	0	0	0	0,00	0	0

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów				Liczba kontroli i rekontroli		Działalność represyjna			Liczba próbek	
	według ewidencji zakładów	w tym			ogółem	w tym interwencyjnych	Liczba wydanych decyzji administracyjnych	Mandaty		pobranych	w tym kwestionowanych
		zatwierdzonych	skontrolowanych	ocenionych na podst. arkuszy oceny stanu sanitarnego				liczba	kwota		
IV. Wytwórnie i miejsca obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	6	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
V. Nadzór nad produkcją i obrotem produktami kosmetycznymi	10	0	1	0	2	0	0	0	0,00	0	0

W roku sprawozdawczym stan sanitarny zakładów produkcji i obrotu żywnością utrzymywał się na podobnym poziomie. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 65 ocen obiektów (34,57% liczby obiektów skontrolowanych).

PPIS w Środzie Wielkopolskiej wydał 1 świadectwo spełnienia wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy przekraczający granicę.

Stwierdza się, że w nadzorowanych zakładach produkcyjnych, obiektach obrotu żywnością oraz w zakładach żywienia zbiorowego prowadzona jest sukcesywna modernizacja i doposażenie w niezbędny sprzęt. Zakłady wdrożyły bądź sukcesywnie wdrażają zasady GHP, GMP oraz system HACCP. Ocenia się, że świadomość przedsiębiorców z roku na rok sukcesywnie wzrasta w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności.

Na dzień 31.12.2020 r. w rejestrze dostawców bezpośrednich podlegających rejestracji urzędowej kontroli organów PIS odnotowano 416 rolników.

W okresie sezonu grzybowego nie prowadzono porad grzybowych w zakresie określania przynależności gatunkowej grzybów ze względu na nieobecność klasyfikatora grzybów spowodowaną chorobą.

VII.2. Nadzór nad jakością zdrowotną środków spożywczych

W roku sprawozdawczym pobrano 106 prób środków spożywczych (76 do badań mikrobiologicznych oraz 30 do badań chemicznych). Wszystkie próby pobierano w ramach kontroli urzędowej i monitoringu. Zakwestionowano 1 próbę żywnościową pod względem zawartości pestycydów i przekazano do systemu RASFF jako powiadomienie informacyjne.

VII.3. Nadzór nad oznakowaniem GMO środków spożywczych

W trakcie urzędowych kontroli żywności w 2020 r. prowadzono nadzór nad znakowaniem środków spożywczych w zakresie GMO. Pobrano 1 próbę w kierunku GMO. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

VII.4. Nadzór nad środkami spożywczymi zgłoszonymi w systemie RASFF

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2020 r. prowadzono nadzór nad środkami spożywczymi zgłoszonymi w systemie RASFF (*Systemie Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt*).

Postępowania wyjaśniające przeprowadzono w przypadku 17 powiadomień alarmowych oraz 11 informacyjnych.

VII.5. Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz nad środkami spożywczymi wzbogacanymi witaminami lub składnikami mineralnymi

W 2020 r. w ramach nadzoru sprawdzano w obrocie prawidłowość oznakowania środków spożywczych. Systematycznie śledzono sprzedaż suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środków spożywczych wzbogaczanych witaminami lub składnikami mineralnymi, a także ich reklamy w portalach internetowych.

Ogółem oceniono 31 środków spożywczych (16 suplementów diety oraz 15 środków spożywczych wzbogaconych), nie podlegały one kwestionowaniu. Do badań pobrano 1 próbę suplementów diety, wyniki laboratoryjne odpowiadały wymaganiom w zakresie badanych parametrów.

VII.6. Nadzór nad jakością zdrowotną przedmiotów użytku

W roku sprawozdawczym nadzorem objęto 2 wytwórnie przedmiotów użytku oraz 4 miejsca obrotu przedmiotami użytku. W ramach urzędowej kontroli żywności do badań pobrano 1 próbę z grupy „*wyroby i materiały do kontaktu z żywnością*”. Wyniki badania próby nie podlegały kwestionowaniu.

VII.7. Nadzór nad kosmetykami

W 2020 r. w ramach bieżącego nadzoru nad kosmetykami przeprowadzono 2 kontrole, w tym 2 kontrole zakładu produkującego i konfekcjonującego produkty kosmetyczne.

Podczas kontroli stwierdzono, że w obrocie nie znajdują się kosmetyki zgłoszone w systemie RAPEX (*Wspólnotowego Systemu Szybkiej Informacji działającego na obszarze Jednolitego Rynku Unii Europejskiej, w celu szybkiej wymiany informacji dot. produktów niebezpiecznych między Komisją Europejską, a państwami członkowskimi UE*).

VII.8. Ocena sposobu żywienia

W 2020 r. oceniono teoretycznie 4 jadłospisy. Wszystkie jadłospisy objęte badaniem otrzymały ocenę prawidłową ze względu na: prawidłową zawartość białka pochodzenia zwierzęcego (ryby, wędliny, jaja), występowanie w posiłkach obiadowych dostatecznej ilości surówek warzywnych i/lub owocowych oraz gotowanych owoców i/lub warzyw, a także z uwagi na zróżnicowanie posiłków pod względem kolorystyki.

VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

VIII.1. Zadania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

W 2020 r. w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na terenie powiatu średzkiego realizowano zadania, mające na celu zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w przedsięwzięciach na etapie uzgadniania dokumentacji projektowej oraz opiniowania dokumentów strategicznych, wystawiając oceny oddziaływania przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko oraz uczestnicząc w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

Zajmowano się zagadnieniami związanymi z warunkami higieny środowiska, pracy, procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Zwracano uwagę na ochronę środowiska, w tym szczególnie zdrowia ludzi w zakresie:

- ochrony przed ponadnormatywnym hałasem, promieniowaniem elektromagnetycznym oraz zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego,
- jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- zagadnień związanych z uporządkowaniem gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami.

W 2020 r. do PPIS nie wpłynęły żadne wnioski, dotyczące uzgadniania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz wydania opinii sanitarnych dla inwestycji wspomaganych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej.

VIII.2. Dane liczbowe dotyczące działalności w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

W 2020 r. w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego PPIS zajął stanowisko w formie pism, opinii sanitarnych, postanowień i decyzji 174 razy. Wydano 5 opinii sanitarnych do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia oraz 29 opinii co do potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Uzgodniono 18 projektów technologicznych i wykonano 33 kontrole obiektów, dla których nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie lub które wymagały stwierdzenia spełnienia wymagań sanitarno-higienicznych.

W ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko sformułowano wnioski do 10 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz wydano 11 opinii sanitarnych, dotyczących uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, a także uzgodniono i/lub zaopiniowano 13 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

Tab. 1. Liczba zajętych stanowisk oraz przeprowadzonych kontroli w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w latach 2016-2020

Lp.	Stanowiska i kontrole	Rok				
		2016	2017	2018	2019	2020
1.	Wnioski do projektów w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko	9	12	13	11	10
2.	Opinie sanitarne dotyczące uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji w prognozie oddziaływania na środowisko	9	11	13	11	11
3.	Opinie i postanowienia dotyczące projektów w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko	8	6	11	7	13
4.	Opinie sanitarne co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	24	27	24	26	29
5.	Opinie sanitarne przed wydaniem decyzji środowiskowej	6	5	2	4	5
6.	Opinie sanitarne dotyczące projektów technologicznych	19	25	24	20	18
7.	Decyzje dotyczące podmiotów leczniczych	1	0	0	0	0
8.	Decyzje płatnicze	57	73	65	68	50
9.	Liczba kontroli	47	46	48	49	33
10.	Pozostałe	63	19	21	48	5
Razem		243	224	221	265	174

VIII.3. Działalność opiniodawcza w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

VIII.3.1. Zgłaszanie wniosków do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

W 2020 r. do PPIS wpłynęło 10 zawiadomień o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub ich zmian. W odpowiedzi wysłano 11 pism z wnioskami do tych projektów.

VIII.3.2. Uzgadnianie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko

Rozpatrzono 11 wniosków dotyczących uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. Wydano 11 opinii sanitarnych o potrzebie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w których określono zakres informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

VIII.3.3. Opiniowanie i uzgadnianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Rozpatrzono 13 wniosków o zaopiniowanie lub o zaopiniowanie i uzgodnienie (1 wniosek) projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz prognoz ich oddziaływania na środowisko – w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko.

Wydano 1 postanowienie dotyczące zaopiniowania i uzgodnienia projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Środa Wielkopolska oraz 12 opinii dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin wraz z prognozami ich oddziaływania na środowisko.

VIII.4. Działalność opiniodawcza w zakresie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko

VIII.4.1. Wydawanie opinii sanitarnych co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko

Rozpatrzono 30 wniosków o opinię co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Wydano 4 opinie o potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określono zakres raportu dla tych przedsięwzięć (budowa budynków inwentarskich i budowa zakładu produkcyjnego). Dla 25 przedsięwzięć wydano opinie o możliwości odstąpienia od potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Opinie te dotyczyły m. in. budowy sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, budowy i przebudowy dróg gminnych, budowy elektrowni słonecznych oraz budowy mieszkaniowej.

Jeden wniosek, dotyczący wydania opinii sanitarnej co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięcia, polegającego na rozbudowie drogi powiatowej nr 3664P na długości ok. 1 450 m, w m. Dominowo, od ul. Nekielskiej do ul. Topolowej, w powiecie średzkim został przekazany - zgodnie z właściwością - do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Na uwagę zasługuje fakt, że aż 9 wniosków dotyczyło przedsięwzięć polegających na budowie elektrowni fotowoltaicznych, przewidzianych do realizacji we wszystkich gminach, za wyjątkiem gminy Nowe Miasto n. Wartą, w powiecie średzkim.

VIII.4.2. Wydawanie opinii sanitarnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia

W 2020 r. PPIS rozpatrzył 9 wniosków o opinię przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia i wydał 5 opinii sanitarnych. Ponadto, w 1 przypadku opracowano pismo podtrzymujące wydaną wcześniej

opinię, dla 2 przedsięwzięć wystąpiono w wnioskiem o uzupełnienie załączonej do wniosku informacji, a 1 postępowanie zostało umorzone.

VIII.5. Uzgadnianie projektów technologicznych

Na wnioski inwestorów lub projektantów, w 2020 r. uzgodniono w formie opinii sanitarnej 18 projektów technologicznych i budowlanych różnych inwestycji, realizowanych na terenie powiatu średzkiego.

Wśród uzgadnianych projektów przeważały projekty technologiczne obiektów obrotu i produkcji żywności, głównie zakładów małej gastronomii i sklepów spożywczych oraz gabinetów odnowy biologicznej i salonów fryzjersko-kosmetycznych – w tym salonów z usługami barberskimi.

VIII.6. Kontrole sanitarne

W 2020 r. w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wykonano łącznie 33 kontrole obiektów. Odebrano 10 obiektów, dla których nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie. Skontrolowano także 23 inne obiekty, dla których wymagane było stwierdzenie spełnienia określonych wymagań higienicznych i zdrowotnych (salony fryzjersko-kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, sklepy spożywcze).

VIII.6.1. Kontrole sanitarne obiektów, dla których nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie lub których projekty wymagały uzgodnień w zakresie sanitarno-higienicznym

Wśród odbieranych inwestycji, dla których nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie, w 2020 r. znalazły się m. in.: rozbudowa Zakładu Produkcyjnego Pojazdów Szynowych SOLARIS TRAM Sp. z o.o. w Środzie Wielkopolskiej, w rejonie ul. Brodowskiej, rozbudowa z przebudową hali produkcyjnej mebli tapicerowanych wraz z częścią magazynową w Środzie Wielkopolskiej, przy ul. Szarych Szeregów 10 (NOVA POLSKA), rozbudowa hali produkcyjno-magazynowej o część produkcyjno-magazynową z zapleczem biurowym w Środzie Wielkopolskiej, przy ul. Kórnickiej (LENA LIGHTING), budowa magazynu wysokiego składowania wraz z budynkami ekspedycji z częścią socjalno-biurową oraz magazynową, estakadą techniczną, placem manewrowym oraz niezbędną

infrastrukturą techniczną w Środzie Wielkopolskiej, przy ul. Niedziałkowskiego (Cukrownia Środa).

VIII.6.2. Kontrole sanitarne obiektów, dla których wymagane jest spełnienie określonych wymogów sanitarno-higienicznych

Pozostałe 23 kontrole sanitarne dotyczyły dwóch grup obiektów: zakładów zajmujących się obrotem i produkcją artykułów spożywczych lub związanych z żywieniem zbiorowym oraz salonów fryzjersko-kosmetycznych.

Wśród obiektów żywnościowych na uwagę zasługują 2 nowe Sklepy Firmowe PIEKARNIA - CUKIERNIA ŁOBZA w Środzie Wielkopolskiej, przy ul. Strzeleckiej 42 i przy ul. Dąbrowskiego 12, 2 nowe sklepy sieci Żabka w Środzie Wielkopolskiej, przy ul. Hallera 9 i przy ul. Dąbrowskiego 9, a także lokal gastronomiczny RESTAURACJA OGNISKO w Środzie Wielkopolskiej, przy ul. Plantaża 1.

Natomiast spośród obiektów fryzjersko-kosmetycznych wymienić należy salon fryzjerski z usługami barberskimi RAZOR HOUSE BARBER SHOP w Środzie Wielkopolskiej, przy ul. Abp. A. Baraniaka 8, salon fryzjersko-barberski SAJMONS BARBERSHOP w Środzie Wielkopolskiej, przy ul. Inwalidów Wojennych 4 oraz gabinet kosmetyczny MK Beauty Room w Środzie Wielkopolskiej, przy ul. Krajewskiego 1/2.

IX. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

W 2020 r. w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia, adresowanej do mieszkańców powiatu średzkiego, znajdowały się następujące zagadnienia:

- profilaktyka nowotworowa,
- profilaktyka palenia tytoniu,
- profilaktyka w zakresie HIV/AIDS,
- profilaktyka chorób zakaźnych,
- profilaktyka przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych,
- opieka nad matką i dzieckiem,
- racjonalne odżywianie,
- propagowanie szczepień ochronnych,
- promowanie zdrowego stylu życia.

Zasięg programów edukacyjnych realizowanych przez PSSE na terenie powiatu średzkiego miał charakter:

- ogólnopolski (inicjatywa Ministerstwa Zdrowia i GIS),
- wojewódzki (inicjatywa WPWIS),
- powiatowy (inicjatywa PPIS oraz innych instytucji).

W działalności w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia bardzo ważną rolę odgrywają media. Podobnie jak w latach poprzednich, PSSE współpracowała z Gazetą Średzką oraz Głosem Powiatu Średzkiego, a także innymi mediami, które publikowały relacje z wydarzeń i przedsięwzięć realizowanych lub inicjowanych przez PIS, a także artykuły o charakterze oświatowo-zdrowotnym.

Działania podejmowane przez PIS w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia były na bieżąco zamieszczane na stronach internetowych PSSE oraz jej partnerów programowych.

W 2020 r. ze względu na pandemię COVID-19 i konieczność minimalizowania ryzyka zakażeń koronawirusem, w wielu przypadkach ograniczono się do podawania informacji na stronie internetowej PSSE oraz informowania partnerów i adresatów działań za pośrednictwem mediów.

IX.1. Profilaktyka zakażeń HIV i zachorowań na AIDS

PSSE od lat aktywnie uczestniczy w realizacji Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV. Podczas spotkań z mieszkańcami powiatu średzkiego przekazywane są informacje dotyczące zagrożeń zdrowotnych, zachowań ryzykownych i bezpiecznych, możliwości wykonania bezpłatnych testów w kierunku zakażenia HIV, a także adresów i telefonów punktów konsultacyjno-diagnostycznych.

W 2020 r. były to następujące inicjatywy:

1. Akcja „Bezpieczne Walentynki 2020” – w 5 szkołach podstawowych i ponadgimnazjalnych, uczestniczyło 360 uczniów.
2. Wojewódzki konkurs „Nie daj szansy AIDS” na plakat. W tym roku szkolnym konkurs ze względu na sytuację epidemiologiczną realizowany był z pominięciem etapu powiatowego. Do wszystkich 5 szkół ponadgimnazjalnych przekazano informacje o konkursie wraz z regulaminem.
3. „Światowy Dzień AIDS” w dniu 1 grudnia – wysłano informacje do mediów oraz na stronę internetową Stacji.

Ze względu na pandemię COVID-19, w roku sprawozdawczym nie udało się zrealizować projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – kontra HIV” oraz kolejnej edycji Powiatowej Olimpiady Wiedzy o AIDS, organizowanej corocznie wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Środzie Wielkopolskiej.

IX.2. Promowanie zdrowego stylu życia

IX.2.1. Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Program „Trzymaj Formę!” realizowany jest w ramach Krajowego Programu Zapobiegania Nadwadze, Otyłości i Chorobom Przewlekłym. Ma na celu edukację młodzieży szkolnej w zakresie trwałego kształtowania nawyków prozdrowotnych, poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

W roku szkolnym 2019/2020, w związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną oraz przejściem szkół w tryb nauczania zdalnego, zawieszono realizację XIV edycji programu i konkursu o zdrowym stylu życia, organizowanego w ramach programu.

IX.2.2. Program edukacyjny „Mamo, Tato – co Wy ma to?”

Głównym celem autorskiego programu WSSE jest zwrócenie uwagi osób dorosłych, zaangażowanych w opiekę nad dziećmi, na specyfikę rozwoju fizycznego i psychicznego dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem dziecięcych potrzeb.

W roku szkolnym 2019/2020 realizowano II edycję programu w 12 szkołach i 13 przedszkolach powiatu średzkiego, którą objęto 596 dzieci w wieku 5 i 6 lat oraz 631 rodziców i opiekunów.

W ramach programu zorganizowano także szkolenie dla 16 nauczycieli, odpowiedzialnych za wykonanie przedsięwzięcia.

Do placówek realizujących program przekazano 624 komplety materiałów dla uczniów oraz 572 broszury dla rodziców.

IX.3. Ograniczanie zdrowotnych następstw palenia tytoniu i innych używek

Powszechność problemu palenia tytoniu oraz negatywne skutki nikotynizmu stanowią istotne czynniki chorobotwórcze, dlatego PIS podejmuje liczne akcje o charakterze informacyjno-edukacyjnym.

Działania profilaktyczne mają na celu ograniczenie zdrowotnych następstw palenia oraz kształtowanie postaw i zachowań przeciwytoniowych wśród uczniów szkół, w tym - wykształcenie umiejętności dokonywania świadomych i przemyślanych decyzji.

W ramach profilaktyki palenia tytoniu w roku szkolnym 2019/2020 zrealizowano:

1. Przedszkolny Program Edukacji Antytytoniowej pt. „Czyste Powietrze Wokół Nas”, opracowany dla dzieci pięcio- i sześciolletnich oraz ich rodziców - programem objęto 18 przedszkoli i 13 szkół, w którym uczestniczyło 738 dzieci oraz 477 rodziców.
2. Program Antytytoniowej Edukacji Zdrowotnej pt. „Bieg po zdrowie”, opracowany dla dzieci z IV klas szkół podstawowych oraz ich rodziców - programem objęto 253 uczniów z 15 szkół oraz 210 rodziców. Wszyscy uczniowie otrzymali broszurę.
3. Konkurs „Palić, nie palić – oto jest pytanie?” - w powiatowym etapie szkolnym wzięło udział 21 uczniów z 2 szkół podstawowych. Zwycięską pracę przesłano do etapu wojewódzkiego konkursu.

Patronat nad konkursem objęli PPIS i Starosta Średzki. Starostwo Powiatowe w Środzie Wielkopolskiej ufundowało bony upominkowe dla wszystkich uczestników.

4. Projekt „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – kontra tytoń” - ze względu na pandemię COVID-19 nie udało się zrealizować projektu w postaci sześciogodzinnych warsztatów dla uczniów szkół gimnazjalnych.
5. Akcja „Lato” - działaniami edukacyjnymi na temat profilaktyki palenia objęto 248 uczestników 8 obozów/ kolonii.
6. Akcje „Światowego Dnia bez Tytoniu” oraz „Światowego Dnia Rzucania Palenia” - ze względu na pandemię COVID-19 nie zorganizowano punktów informacyjno-edukacyjnych, z uwagi na brak możliwości zachowania dystansu społecznego przy bezpośredniej dystrybucji materiałów. Działania ograniczyły się do opublikowania informacji na stronie internetowej PSSE.

IX.4. Projekt „Wiem - nie biorę! Jestem bezpieczny”

To autorski projekt WSSE, stanowiący część programu Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu pt. „Dopalacze niszczą życie”, realizowanego pod patronatem Wojewody Wielkopolskiego i Marszałka Województwa Wielkopolskiego. Jego celem jest wzrost świadomości społecznej na temat wpływu narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych na funkcjonowanie organizmu ludzkiego.

W 2020 r. zaplanowano 2 szkolenia dla uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych. Ze względu na pandemię COVID-19 nie udało się zrealizować projektu.

Do szkół przesłano natomiast wersję elektroniczną publikacji pt. „Nowe narkotyki. Poradnik dla nauczycieli” z prośbą o prowadzenie zajęć tematycznych wśród uczniów. Poradnik został również opublikowany na stronie internetowej PSSE.

IX.5. Działania informacyjno-edukacyjne dotyczące zagrożeń wynikających z używania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych

Trwająca pandemia COVID-19 oraz konieczność postępowania, zmierzającego do minimalizowania zakażeń koronawirusem SARS-Cov-2, uniemożliwiły w 2020 r. przeprowadzenie działań wymagających bezpośredniego kontaktu z odbiorcą.

IX.6. Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Celem programu, nad którym objął patronat Minister Edukacji Narodowej, jest ograniczenie skutków zdrowotnych używania tytoniu, alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych.

W roku szkolnym 2019/2020 w realizacji programu na terenie powiatu średzkiego uczestniczyło 1 446 uczniów z 9 szkół ponadpodstawowych. PSSE brała również czynny udział w promowaniu ogólnopolskiego konkursu pod hasłem „Szkoła wolna od używek”.

IX.6. Profilaktyka nowotworów - raka szyjki macicy

W 2020 r. adresatami projektu, którego celem jest zwiększenie wykrywalności, a tym samym - obniżenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy, były osoby dorosłe oraz uczniowie szkół ponadgimnazjalnych.

W programie „Wybierz życie – pierwszy krok” wzięło udział 1 160 uczniów, 53 rodziców oraz 45 nauczycieli z 5 szkół. Ponadto, szeroko prowadzono akcję dystrybucji materiałów oświatowych.

IX.7. Profilaktyka chorób

IX.7.1. Działanie informacyjno – edukacyjne zapobiegające rozprzestrzenianiu się zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2

Ze względu na sytuację epidemiologiczną i wzrost zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2, w 2020 r. prowadzono wyłącznie działania informacyjne, polegające na przekazaniu podmiotom leczniczym i placówkom nauczania materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat profilaktyki zakażeń, a także schematów postępowania dla POZ.

Informacje przesłano elektronicznie do 54 placówek oświatowych, 6 urzędów oraz 12 przychodni lekarskich. Równolegle prowadzono dystrybucję materiałów oświatowych.

IX.7.3. Profilaktyka chorób odkleszczowych

W 2020 r. kontynuowano projekt dotyczący zagrożeń zdrowotnych związanych z pokąsaniem przez kleszcze. Działaniami edukacyjnymi objęto 162 uczestników 5 turnusów letniego wypoczynku. Organizatorom wypoczynku przekazano pismo PPIS wraz z materiałami informacyjno-edukacyjnymi.

Z powodu pandemii nie zrealizowano szkoleń w ramach akcji pt. „Mały kleszcz – duży problem?”, zaplanowanych dla kadry pedagogicznej szkół podstawowych oraz wybranej grupy społecznej.

IX. 8. Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

W grudniu 2019 r., zgodnie z porozumieniem zawartym pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym i Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, rozpoczęto nowy program edukacyjny pt. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.

W roku szkolnym 2019/2020 edycję pilotażową programu realizowały 3 wytypowane przedszkola. Działaniami objęto 110 dzieci, 87 rodziców i 9 nauczycieli. Zorganizowano szkolenie dla nauczycieli oraz prowadzono dystrybucję poradnika. Dodatkowo każde dziecko objęte programem otrzymało ciekawie wydaną książeczkę.

IX.9. Pozostałe działania

IX.9.1. Światowy Dzień Zdrowia

W 2020 r. ze względów na sytuację epidemiologiczną nie prowadzono działań informacyjno-edukacyjnych z okazji Światowego Dnia Zdrowia.

IX.9.2. Promocja szczepień ochronnych

W ramach akcji informacyjno-edukacyjnej promującej szczepienia ochronne, do wszystkich przedszkoli i szkół przekazano materiały informacyjne oraz link do scenariuszy zajęć, które wyróżniono w konkursie pt. „Zaszczep się wiedzą”, organizowanym przez Głównego Inspektora Sanitarnego. Stosowne informacje opublikowano na stronie internetowej PSSE.

IX.9.3. Akcje „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje”

W 2020 r. w akcji uczestniczyło 486 osób z 15 placówek wypoczynku (obozów, kolonii i półkolonii). Podczas wypoczynku zimowego przeprowadzano pogadanki, natomiast w czasie wypoczynku letniego, z uwagi na pandemię COVID-19, materiały informacyjne przesłano organizatorom wypoczynku elektronicznie.

W szczególności działania dotyczyły profilaktyki tytoniowej i chorób odkleszczowych, profilaktyki grypy, racjonalnego odżywiania, a także niebezpieczeństw zdrowotnych, wynikających z używania środków zastępczych i narkotyków.

Na stronie internetowej PSSE opublikowano szczegółową informację na temat konkursu pt. „Aktywne wakacje”, zorganizowanego przez Głównego Inspektora Sanitarnego.